

POTREBA OPREZNOSTI U MEDITACIJI

"Čist život, otvoren um, čisto srce, oštrouman intelekt, jasna spiritualna percepcija, bratski osjećaj prema sljedbeniku, spremnost na davanje i primanje savjeta i uputa ...spremna poslušnost zapovijedima Istine...hrabro trpljenje osobne nepravde, hrabra principijelnost, smiona obrana onih koji su nepravедno napadnuti, i stalno promatranje ljudskog napretka i savršenosti koju opisuje tajna znanost; to su zlatne stube kojima se učenik može popeti do Hrama Božanske Mudrosti".

H.P. Blavatsky

U prethodnom poglavlju iznesen je kratki pregled meditiranja koji za početnika pretpostavlja dobru vježbu koncentracije i može ga dovesti - ukoliko je ustrajan - do prave vježbe meditacije. Jednominutnu koncentraciju teško je postići, ali je i ona već pravi korak na putu prema meditaciji, koja predstavlja čin produžene koncentracije. Shema će pomoći u postizanju stanja aktivne pažnje. Mnogo nam je takvih shema na raspolaganju i mnogo ih mogu napraviti oni koji poznaju pravila i koji su dobri psiholozi, da bi udovoljili potrebama različitih tipova ljudi. Na kraju ove knjige nalazi se nekoliko takvih jasnih shema, ali je jasno da u knjizi kao što je ova, napredniji i intenzivniji rad nemaju svoje mjesto. Oni se mogu mudro provoditi samo ako se ovlada početnim fazama.

Treba napomenuti da svaki misaoni proces, koji se slijedi bez odvrćanja pažnje, i koji se vodi "unutra" iz vanjske forme u energiju ili aspekt života te forme, omogućavajući misliocu da se s njom identificira, poslužiti će svrsi koja je slična svrsi tehničke sheme. Bilo koja imenica, na primjer, kad se pravilno shvati kao ime stvari i, stoga, forme, može poslužiti kao zametak misli u meditiranju. Proučavat će se forma kao i njezina kvaliteta i svrha, a sve se u vremenu može pratiti i stići do ideje, i sve istinske ideje proizlaze iz carstva duše. Ukoliko se, dakle, zauzme pravilan stav i prate procesi opisani u petom poglavlju, mislilac će se naći na putu iz svijeta fenomena u svijet Božanske Stvarnosti. Usporedno sa stjecanjem prakse u koncentriranju, može se izostavljati razmatranje vanjske forme i njezine kvalitete i aspekta, a sam čin koncentracije, koja je (upornošću i vježbom) postala automatska i trenutačna, učenik može započeti aspektom svrhe ili osnovnom idejom koja je ostvarila postojanje vanjske forme. Plutarch je sljedećim riječima izrazio cijelu tu ideju:

"Ideja je Bivstvo bestjelesno, koje nema vlastitog života, ali daje pojavu i oblik bezobličnoj materiji te postaje uzrok manifestacije". (De Placit, Philos.)

Značajne su to riječi s mnogo informacija studentu ove drevne tehnike meditiranja.

Cilj meditacije, promatrano sa stajališta uma, može se, stoga, izraziti kao dostizanje svijeta ideja; sa stajališta duše kao identifikacija individualne duše s univerzalnim izrazom svih ideja. Kontrolirajući um, postajemo svjesni i svih ideja koje leže u pozadini naše svjetske evolucije i manifestacije (kroz materiju) forme koju uzimaju. Meditirajući dolazimo u dodir s dijelom Plana; vidimo planove Velikog Arhitekta Svemira i daje nam se prilika sudjelovati u njihovu izranjanju u objektivno postojanje preko našeg kontakta s idejama koje slijedimo u dodiru s meditacijom i njihove pravilne interpretacije.

Vidljivo je, dakle, koliko je prijeko potrebno da aspirant ima dobro školovani i dobro opskrbljeni um ako želi točno interpretirati ono što vidi; evidentno je da bi trebao moći jasno formulirati misli kojim želi zaodjenuti nejasne ideje, i tada preko jasnog razmišljanja utisnuti dojmove na mozak koji čeka. Možda je istina da "Bog", u mnogo slučajeva, ostvaruje svoje planove uz posredovanje ljudskih bića, ali Njemu trebaju inteligentni posrednici; trebaju Mu muškarci i žene koji nisu manje inteligentni od onih koje su vođe čovječanstva izabrali za sudjelovanje u svojim pothvatima. Samo voljeti Boga nije u potpunosti dovoljno. Korak je u pravom smjeru, ali pobožnost neizbalansirana zdravim razumom i mozgom vodi do mnogo neuravnoteženih akcija i puno nepromišljenih poteza. Bog traži one čiji su umovi disciplinirani i visoko razvijeni, a mozak profinjen (da bi djelovao kao senzitivna bilježnica visokih dojmova) da bi se posao nastavljao pravilno. Može se, možda, reći da su nam sveci i mistici otkrili prirodu Božanskog života i kvalitetu ideja koje upravljaju djelima u svijetu fenomena, a da mudraci i intelektualci moraju, za uzvrat, otkriti svijetu sintetički Plan i Božansku Svrhu. Tako ćemo pronaći zlatnu nit koja će nas izvesti iz labirinta našeg sadašnjeg, kaotičnog svijeta na svjetlo istine i razumijevanja.

Trebamo zapamtiti da živimo u svijetu energija i sila. Moć javnog mišljenja (emocionalna, kakva obično jest, i pokrenuta često nekom osnovnom idejom koju je formulirao neki dobar, loš ili indiferentan mislilac) dobro nam je poznata, a predstavlja oblik energije koja daje velike rezultate. Uništavajući efekt nekontroliranih emocija, na primjer, također nam je dobro poznat, a i to je demonstracija sile. Tako često upotrebljavan izraz, "prirodne sile" govori nam da je čovjek, otkad je počeo razmišljati, znao da je sve energija. Znanstvenici nam kažu da je sve manifestacija energije. Ne postoji ništa osim energije, koja struji kroz nas i djeluje u nama i u koju smo uronjeni. Svaki je oblik sastavljen od atoma, a atomi su jedinice energije. Čovjek sam je, dakle, energija, sastavljen od energetskih jedinica, a živi u svijetu, energija i radi cijelo vrijeme s energijom.

Vrlo stari, temeljni zakon koji upravlja cijelim meditacijskim procesom, i koji su formulirali staroindijski vidioči kaže da "energija slijedi misao". Iz carstva ideja (ili znanja duše) izbija energija. "Javno mišljenje" iz carstva duše prodire lagano u ograničene ljudske umove, a i svaki današnji napredak, sva organizacija općeg dobra i grupnog poboljšanja; svi religijski koncepti i cjelokupno vanjsko znanje Uzroka koji proizvodi stvarnost može se pratiti unatrag do tog carstva. Te ideje poprimaju predaju nekim grupama mislilaca te se tako nastavlja "rad prenošenja misli". Tada se počinje javljati želja, što znači emocionalna reakcija, na misli koje su ideje probudile, a forma se postupno oblikuje. Posao se, znači, nastavlja, a energije duše i uma i želje poklapaju se s energijom materije pa se ostvaruje definitivna forma. Svaka forma, bez obzira na to radi li se o šivaćem stroju, društvenom poretku ili Sunčevom sustavu, može se definirati kao materijalizacija misli nekog mislioca ili neke grupe mislilaca. Radi se o kreativnom poslu, a isti zakoni pojavnosti upravljali su cijelim procesom dok je cijeli posao zasićen ovom ili onom energijom. Učenik meditacije mora, stoga, znati da on uvijek radi s energijama i da će te varirajuće energije izvršiti konačan učinak na energije od kojih je on sam načinjen (ako je dopušteno upotrijebiti takav izraz).

Jasno je, dakle, da se osoba koja se uči meditirati, mora potruditi u dvije stvari:

Prvo: Mora naučiti "unijeti" u um i pravilno interpretirati ono što je vidjela i zamijetila, a kasnije to pravilno i točno prenijeti pažljivom i osjetljivom mozgu. Tako čovjek, u fizički budnoj svijesti postaje svjestan stvari iz Božjeg Kraljevstva.

Drugo: Mora se upoznati s prirodom energija s kojima stupa u dodir i dobro se uvježbati u njihovu pravilnom korištenju. Dat ćemo ovdje jednu opće poznatu, praktičnu ilustraciju. Poneseni smo bijesom i iritiranošću. Instinktivno počinjemo vikati. Zašto? Emocionalna energija nas je obuzela. Učeći kako kontrolirati energiju izgovorene riječi, počinjemo svladavati taj poseban tip emocionalne energije.

U ove dvije ideje pravilne interpretacije i pravilnog prijenosa, te pravilnog korištenja energije, sažeta je cijela priča meditiranja. Postaje, također, vidljivo s kojim se problemom učenik susreće i zašto svi mudri učitelji meditacijske tehnike ističu svojim učenicima potrebu za brižnim i postupnim napredovanjem.

Bitno je shvatiti da meditiranje može biti vrlo opasno, i da može dovesti čovjeka u vrlo ozbiljne teškoće. Može biti uništavajuće i izazvati razdor; može nanijeti više zla nego dobra i dovesti čovjeka do katastrofe ako je krenuo putem Saznanja bez odgovarajućeg razumijevanja onoga što radi i kamo ga to vodi. Može, istodobno, biti zaista "put spasenja" i izvesti čovjeka iz svih njegovih problema; može biti konstruktivno i oslobađajuće te pravim i razumnim metodama voditi čovjeka putem koji vodi iz tame na Svjetlo, iz smrti u besmrtnost i iz nestvarnog u Stvarno.

Bilo bi dobro da ovdje još malo bolje razmotrimo ove dvije tvrdnje.

Vidjeli smo daje prijeka potreba aspiranta vidjeti da napreduje točno unoseći u fizičku svijest svog mozga fenomen iz spiritualnog svijeta koji je uspio dodirnuti. Vjerojatno je, međutim, da će proći još mnogo vremena dok on prođe u taj svijet. Mora, stoga, naučiti razlikovati između spoznajnih polja koja mu se mogu otvoriti dok postaje senzitivniji, i poznavati prirodu onoga što gleda i sluša. Pogledajmo, na trenutak, nekoliko fenomena nižeg uma koje studenti gotovo stalno krivo interpretiraju.

Bilježe, na primjer, ushićen susret s Kristom ili nekom Veličanstvenom Dušom koja im se prikazala dok su meditirali, nasmiješila im se i rekla: "Budi veseo. Dobro napreduješ. Izvrstan si radnik i bit će ti otkrivena istina," ili nešto jednako besmisleno. Ushićeni su doživljajem; bilježe ga u svojim dnevnicima, pišu mi daje ta pojava najvažniji događaj u njihovu životu. Ona to može biti, ako je pravilno shvate i nauče lekciju. Što se je zapravo dogodilo? Je li učenik zaista vidio Krista? Sjetimo se ovdje očigledne istine da "su misli stvari" i da sve misli uzimaju svoju formu. Dvije su stvari prouzročile navedenu pojavu ako se ona stvarno dogodila, a nije bila rezultat žive i prestimulirane mašte. Tek počinjemo osjećati moć kreativne mašte te je sasvim moguće vidjeti ono što želimo, čak ako to uopće nije tu. Želja aspiranta za progresom i njegov revni trud prisilili su ga na spoznaju ili buđenje u psihičkoj razini, razini beznačajnih maštarija, želje i njezinih iluzornih ispunjenja. U tom carstvu on stupa u dodir s misaonom formom Krista ili nekog velikog Časnog Učitelja. Svijet iluzija ispunjen je takvim misaonim formama, koje su sagradile ljudske misli pune ljubavi, a radeći kroz svoju vlastitu psihičku prirodu (za većinu linija najmanjeg otpora) čovjek dolazi u dodir s takvom misaonom formom, pogriješno je shvaća kao

stvarnu i zamišlja da mu ona govori sve što on želi čuti. On želi ohrabrenje; kao mnogi traži opravdanje fenomena za svoja pregnuća; umiruje mozak i nježno klizi u psihičko i negativno stanje. Dok je u tom stanju, počinje mu funkcionirati mašta i on vidi ono što želi vidjeti, čuje veličanstvene riječi priznanja za kojima čezne. Ne vidi da su Vodiči civilizacije previše zaposleni s grupnim aktivnostima i školovanjem naprednih mislilaca i vođa čovječanstva, pomoću kojih mogu djelovati, da bi provodili vrijeme s djecom civilizacije. Njih se može prepustiti, sasvim uspješno, poučavanju manje razvijenih odgajatelja. Oni vide da Učitelj ne bi trošio svoje i njihovo vrijeme tapšući ih po leđima i dajući im zvučne, a bezvrijedne primjedbe, da su oni toliko napredni i tako dobro razvijeni da zaslužuju privilegij uspostavljanja takvog kontakta. Oni žele upotrijebiti kratak trenutak ukazujući na slabosti koje treba ukloniti ili na konstruktivni posao koji treba obaviti.

I opet, neka "sila" - riječ koja se često zloupotrebljava - ili neki entitet prilazi studentu dok on meditira, i upućuje ga na veliki posao koji je izabrao obaviti, ili na neku svjetsku poruku koju mora prenijeti i koju cijeli svijet treba čuti, ili na neki veliki izum koji će on predstaviti svijetu ako nastavi biti dobar. S veseljem prihvaća plašt proroka i nepokolebljivom vjerom u svoje sposobnosti, svoje mogućnosti utjecaja na tisuće, čak i ako je relativno nemoćan utjecati na svoju neposrednu okolinu, sprema se izvršiti svoju božansku misiju. U jednoj su godini tri "Svjetska Učitelja", koji su meditaciju učila u nekoj školi, prišla grupi s kojom sam ja surađivao. Učinili su to ne zato što su željeli nastaviti meditiranje, već zato što su mislili da ćemo mi biti sretni da oni u grupu "ubace" dio od više stotina onih osoba koje su trebale biti instrument spasenja. Morao sam odbiti tu čast i oni su nestali. Od tada nitko više nije čuo za njih. Svijet ih još uvijek očekuje. Nema nikakve sumnje u njihovu iskrenost. Oni su vjerovali u ono što su govorili. Nema sumnje da su halucinirali. Svi smo mi u opasnosti da haluciniramo zavedeni tim putem kad počnemo meditirati, ako diskriminirajući um nije pod nadzorom ili ako potajno čeznemo za spiritualnom nadmoćnošću ili patimo od kompleksa manje vrijednosti, koji se mora ostaviti po strani. Drugi razlog zavedenosti leži u činjenici da su ti ljudi možda zaista ostvarili kontakt s dušom. Vidjeli su iskru njezinog sveznanja i samo čudo kontaktirane vizije i znanja ispunilo ih je zanosom. Ali oni precjenjuju svoje sposobnosti; instrument duše uopće ne može ispuniti njihove zahtjeve; postoje aspekti pogriješke njihovih života koje ne može obasjati svjetlo; postoje tajne pogriješke koje poznaju, ali ih ne mogu slomiti; postoji želja za slavom i moći; postoji ambicija. Oni još uvijek nisu duša u funkcionirajućoj aktivnosti. Oni su samo doživjeli viziju mogućnosti, a zapali su u pogriješku da ne vide svoje osobnosti kakve jesu.

Ipak, usprkos gore iznesenoj istini, nikad ne smijemo zaboraviti da je privilegija istinskog mudraca raditi u najbližoj suradnji s Vodičima ljudske vrste, ali da metoda suradnje nije to što je zavaralo aspiranta. Tek kad svjesno počnemo funkcionirati kao duše, i tek kad se zabavimo službom u kojoj zaboravljamo sebe - što je služba koja je samoinicirana, i koja se izvršava jer je duša grupno svjesna i u njoj je prirodni sluzenje - moći ćemo uspostaviti takav kontakt. Krist je Sin Božji u potpunoj funkcionirajućoj aktivnosti, "Najstariji u velikoj obitelji braće". Posjeduje, u svom djelokrugu univerzalnu svijest i kroz Njega izbija Ljubav Božja i Božje svrhe djelotvorno rade. On je Učitelj svih Učitelja, Učitelj Anđela i ljudi. Kad on i oni koji s njim surađuju pronađu nekog aspiranta koji je zadubljen u posao što ga treba obaviti u samodisciplini, aspiranta koji je vjeran i svjestan u svojim naporima. Oni ispituju je li svjetlo u njemu dospjelo do točke "blistanja". Ako pronađu nekoga tko je toliko željan sluzenja svojim bližnjima da ne traži nikakve fenomenalne kontakte za sebe i koga ne zanima tapšanje po leđima koje hrani njegov

ponos i samozadovoljstvo, onda ga mogu upozoriti na posao koji on može obaviti na svom području utjecaja radi podupiranja Božanskog Plana. Ali morat će početi od točke u kojoj se nalazi; morat će najprije u svom domu i na poslu izvršiti demonstraciju; morat će se dokazati najprije u malim stvarima, prije nego što mu se povjere velike. Smiješna arogancija nekih djela koja bilježe psihičke kontakte svojih autora, gotovo je nevjerojatna. Najmanje što im nedostaje, jest smisao za humor.

Svaki bi učenik meditacije trebao imati na umu da sva znanja i upute umu i mozgu prenosi čovjekova vlastita duša; duša iluminira njegov put. Instruktori i učitelji civilizacije rade preko duše. To se nikad dovoljno ne ponavlja. Stoga, osnovna dužnost svakog aspiranta treba biti ona savršenog meditiranja, služenja i discipline, a ne uspostavljanje kontakta s nekom velikom Dušom. Sve je to manje interesantno, ali ga štiti od iluzija. Ako tako radi, veći rezultati pobrinut će se sami za sebe. Ukoliko bi doživio viziju višeg entiteta uz suhoparne banalnosti, upotrijebio bi isti kriterij koji bi upotrijebio i na poslu ili u redovnom životu sa čovjekom koji bi došao i rekao mu: "Veliki posao leži u vašim rukama, dobro napredujete. Mi vidimo i znamo, itd., itd". Vjerojatno bi se nasmijao i nastavio posao koji je do tada obavljao.

Još jedan rezultat meditiranja, i u ovom trenutku vrlo učestao, jest poplava tzv. nadahnutih djela koja izlaze svagdje i s velikom bukom. Muškarci i žene marljivo se upinju pisati po diktatu, nadahnuto proročanski pokazujući čitateljstvu rezultate svog rada. Takva se djela prepoznaju po određenim zajedničkim značajkama, a mogu se objasniti na razne načine. Rađaju se iz različitih unutrašnjih izvora. Neobično su slična; upućuju na ljubak privrženi duh; ne govore ništa novog, ponavljaju ono što je već ranije rečeno; puni su izjava i fraza koje ih povezuju s piscima, misticima ili s kršćanskim učenjem; mogu sadržavati proročanstva (obično zloćudna i strašna, a rijetko vesele prirode); da nose piscu mnogo utjehe i rađaju u njemu osjećaj velike i čarobne duše; a srećom, općenito su neškodljiva. Ima ih bezbroj, a postaju vrlo zamorna nakon što se prouči nekoliko rukopisa. Manji broj je definitivno destruktivan. Pretkazuju velike i trenutačne kataklizme i podržavaju strah u svijetu. Čak i ako pretpostavimo da su ta pretkazanja istinita, u iskušenju smo zapitati postigne li se nešto plašenjem javnosti i zar nije konstruktivnije ugraditi u ljude spoznaju o njihovoj besmrtnoj sudbini nego im govoriti da propadaju ili da će nestati u katastrofi koja će izbrisati baš njihov grad s lica zemlje. Kakva su ta djela - dobra i bezazlena, ili štetna, destruktivna i rušilačka u odnosu na društveni red? Mogu se ugrubo podijeliti u dvije kategorije. Prvo, postoje djela onih osjetljivih duša koje se mogu uskladiti - opet, na psihološkoj razini - s masovnim aspiracijama, čežnjama i idejama mistika svih vremena, ili se isto tako mogu uskladiti sa strahovima, civilizacijskim, nasljednim ili s terorom generiranim poradi prevladavajućih okolnosti u svijetu. Njih se bilježi i zapisuje te uručuje prijateljima. U ovu kategoriju spadaju djela onih koji su mentalno osjetljiviji te se telepatski mogu uskladiti s mentalnim svijetom; prijemljivi su na um nekog snažnijeg mislioca ili na koncepte religioznog svijeta; na mentalnim razinama registriraju strah i mržnju i separatizam masa. Bez obzira je li materijal koji bilježe dobar ili loš, veseo, što je vrlo rijetko, ili tužan, i bez obzira da li nam vibracije straha i proročanstva, uvijek se radi o psihičkom materijalu koji ni na koji način ne upućuje na objavljujuću sposobnost duše. Proročanstva u Knjizi Danijelovoj i Knjizi Otkrivenja odgovorna su za izgradnju misaone forme straha i terora koja je bila povod mnogim spisima psihičke prirode, a isključivost organiziranih religija navela je mnoge na odvajanje od ostataka čovječanstva i promatranje samih sebe kao Gospodovih izabranika, sa znakom Krista na čelu i

stoga, sa sigurnošću, dok ostatak svijeta mora nestati, osim ako ih se ne skloni da interpretira istinu i budućnost ekskluzivnim riječima posvećenih i izabranih.

Drugo, ovakva djela mogu najaviti proces samoodgajanja i metodu kojom se introvertirani mistik pretvara u ekstrovertiranog. Pisac se može poslužiti bogatstvom podsvjesnog znanja koje mu pripada i koje je akumulirao preko svojih kontakata čitanja i razmišljanja. Njegov je um zabilježio i zapamtio mnogo toga čega je godinama bio totalno nesvjestan. Počinje meditirati i iznenada otkrije dubine svoje vlastite duše i prodire u izvore svoje podsvijesti i informacije koje su bile pohranjene ispred praga njegove uobičajene svjesnosti. Počinje marljivo pisati. Ostaje zagonetkom zašto ih on promatra kao da dolaze od Krista ili nekog drugog velikog Učitelja. Vjerojatno mu pothranjuje ponos - opet sasvim nesvjesno - da sebe promatra kao kanal kroz koji Krist može komunicirati. Ne mislim ovdje na masu diktiranih (automatskih) djela koja su danas toliko popularna. Pretpostavljam da učenik meditiranja odbija imati bilo što s ovakvim opasnim poslom. Niti jedan istinski aspirant ne će, u svojim naporima da ovlada samim sobom, predati vlast i podvrgnuti se kontroli nekog entiteta, inkarniranog ili bestjelesnog; niti će se slijepo predati nekoj sili na upotrebu. Postaju nam sve poznatije opasne posljedice takvog posla. Mnogi su pojedinci već završili na psihopatološkim odjelima ili tražili oslobađanje od opsesija ili ideas fixes da ne treba insistirati na tom poslu.

Možemo se, ispravno, zapitati može li se prepoznati razlika između istinski nadahnutog pisanja pravog mudraca i ove mase literature koja trenutno preplavljuje umove? Trebao bih, najprije, reći da je istinski nadahnuo pisanje sasvim lišeno personalne referencije; odzvanja notom ljubavi i oslobođeno je mržnje i civilizacijskih barijera; prenositi će definitivno znanje i nositi ton autoritativnosti svojim apeliranjem na intuiciju; odgovarat će na zakone korespondencije i uklopiti se u svjetsku situaciju; iznad svega nosit će otisak Božanske Mudrosti i povesti čovječanstvo malo naprijed. Sto se tiče mehanizama tog pisanja, pisci ovakve vrste podučavanja istinski će razumjeti metode koje upotrebljavaju. Oni vladaju tehnikama procesa; znaju se štititi od iluzije i nametanja osobnosti, posjeduju radno znanje o aparatu koji koriste. Ako primaju poduku od bestjelesnih entiteta i od velikih Učitelja, znat će kako ga primiti i znat će sve o posredniku koji prenosi tu poduku.

Pravi služitelji čovječanstva i oni koji su bili u kontaktu sa svijetom duše preko meditacije, nemaju vremena za beskorisne banalnosti; njih mogu ostaviti papigama; oni su prezaposleni konstruktivno služeći da bi podizali plašteve koji tek zaogrću ponos; njih ne zanima dobro mišljenje bilo koje osobe, inkarnirane ili bestjelesne, i brinu se samo za potvrdu vlastite duše, a životno su zainteresirani za pionirske poslove svijeta. Ne će učiniti ništa da bi poticali mržnju i odvajanje ili da bi poticali strah. U svijetu postoji vrlo mnogo ljudi koji su i previše spremni činiti tako nešto. Oni šire ljubav kamo god išli; podučavaju bratstvo u njegovim istinskim krajnjim granicama, a ne sustav koji samo nekolicinu uči bratstvu, dok ostale ostavlja po strani. Prihvataju sve ljude kao sinove Božje i ne postavljaju se na pijedestal pravednosti i znanja s kojeg će proklamirati istinu kako je oni vide, a one koji ne osjećaju tako osuditi na propast i isključiti ih iz svog područja; ne će jednu civilizaciju smatrati boljom od druge iako mogu prepoznati evolucijski plan i posao koji svaka od njih mora obaviti. Ukratko, Oni će se baviti izgradnjom ljudskog karaktera, a ne trošiti vrijeme na razaranje osobnosti ili obrađivati posljedice i rezultate. Oni rade u svijetu uzroka i proglašavaju principe. Svijet je pun onih koji razaraju, pothranjuju mržnje i produbljuju razlike među grupama, civilizacijama, između bogatih

i siromašnih. Neka istinski učenik meditiranja zapamti: kad stupa u kontakt s dušom i identificira se s Realnošću, ulazi u stanje grupne svijesti koja ruši sve barijere i nikoga od Božjih sinova ne ostavlja izvan svog polja spoznaje.

Mogli bismo spomenuti i druge oblike iluzije, jer prvi svijet s kojim aspirant stupa u dodir obično bude psihički, što znači svijet iluzije. On ima svoju korisnost, a ulazak u njega vrlo je vrijedno iskustvo pod uvjetom da se u njemu provode pravila ljubavi i bez osobne zainteresiranosti, te da svi uspostavljeni kontakti podliježu diskriminirajućem umu i uobičajenom dobrom smislu. Mnogim aspirantima nedostaje smisao za humor pa sve preozbiljno shvaćaju. Izgleda da oni ulaskom u novo polje fenomena ostavljaju iza sebe svoj dobar razbor. Korisno je zabilježiti ono što se vidi i čuje i to zaboraviti u trenutku kad počnemo funkcionirati u kraljevstvu duše; tada nas više ne će zanimati uspomene. Moramo, također, izbjeći osobnost i ponos jer za njih nema mjesta u životu duše koju rukovode principi ljubavi prema svim bićima. Ako se to sve postigne, nema opasnosti da će bilo koji učenik meditacije zalutati ili zaostajati; jednog će dana neizbježno ući u svijet za koji se je reklo da: "oko nije nikada vidjelo niti uho čulo stvari koje Bog otkriva onima koji ga ljube", a brzina dostizanja toga cilja ovisit će o učenikovoj upornosti i strpljenju.

Drugi problem koji bismo trebali razmotriti, možemo interpretirati riječima energije.

Učenici se često žale na prejaku stimulaciju i takvu povećanu energiju s kojom se ne mogu nositi. Kažu nam da pri pokušajima meditiranja osjećaju potrebu za plakanjem ili postanu neopravdano nemirni; prolaze kroz razdoblje u kojemu trče na sve strane služeći, razgovarajući, pišući i radeći toliko da završe žrtvom nasilnih reakcija, ponekad čak do točke nervnog sloma. Drugi se žale na bolove u glavi, glavobolje neposredno nakon meditiranja ili na neugodne vibracije na čelu ili u grlu. Također otkrivaju da ne mogu spavati kao ranije. Zapravo su previše stimulirani. Na nervni sustav djeluje suptilna i fina "nadis" koja čini osnovu živaca i koju smo spominjali ranije u knjizi. To su smetnje početnika meditiranja i moraju se pomno tretirati. Ako se pravilno postupa s njima, brzo će nestati, ali ako ih se zanemaruje, mogu izazvati ozbiljne probleme. Ozbiljan i zainteresiran aspirant u ovoj je fazi i sam problematičan jer nestrpljivo želi svladati tehniku meditiranja pa ignorira postavljena pravila i žuri usprkos svim uputama i upozorenjima učitelja. Umjesto da se pridržava 15 minutne formule, on se trudi ubrzati ritam i produžiti formulu na 30 minuta; umjesto da slijedi svoj nacrt koji je utanačen na 15 minuta, on pokušava koncentraciju zadržati koliko je god duže moguće, zaboravljajući da uči koncentriranje, a ne meditiranje u ovoj fazi vježbanja. Zbog toga pati i doživljava nervnu iscrpljenost, ili nesanicu, zbog čega okrivljava svog učitelja i karakterizira znanost kao opasnu. A cijelo je vrijeme on jedini krivac.

Kad se pojave neke od ovih početničkih teškoća, meditiranje bi trebalo privremeno prekinuti ili usporiti. Ako stanje nije tako teško da bi se sasvim prekinulo meditiranje, trebalo bi detaljno razmotriti kamo (u ljudskom tijelu) nadolazeća energija odlazi. Energija koja nam stiže u meditiranju, pronalazi svoj put do nekog dijela mehanizma.

Kod mentalnih tipova, ili u slučaju onih koji već imaju iskustva u "centriranju svijesti" u glavi, stanice mozga previše se stimuliraju, što uzrokuje glavobolje, nesanicu, osjećaj napetosti ili uznemiravajuće vibracije između očiju ili na vrhu glave. Ponekad se javlja i osjećaj

zasljepljujućeg svjetla, poput iznenadnog bljeska munje ili elektriciteta, koji se registriraju zatvorenih očiju i u tami jednako kao i na svjetlu.

Kad se to dogodi, meditiranje treba skratiti s petnaest na pet minuta, ili prakticirati naizmjenične dane sve dok se stanice u mozgu ne prilagode novom ritmu i povećanoj stimulaciji. Nema potrebe zabrinjavati se, ako se mudro rasuđuje i sluša učiteljska uputa, ali ako učenik u tom razdoblju počne forsirati meditaciju ili produžavati trajanje, može ići ususret velikim teškoćama. Ponovo u igru ulazi zdrav razum, pa bi skraćivanjem trajanja i svakodnevnim kratkim prakticiranjem trebalo uskoro biti moguće ponovno normalno raditi. Imali smo učenike koji su imali ovakvih problema, ali su ih, poštujući predložena pravila, upotrebom zdravog razuma prebrodili, i sada vježbaju trideset minuta ili čitav sat meditiranja dnevno.

Kod emocionalnih tipova prve se teškoće osjete u predjelu solarnog plexusa. Učenik postaje sklon iritacijama, tjeskobi i brigama; osobito se kod žena može javiti sklonost plakanju. Ponekad je prisutna tendencija povraćanja, jer postoji bliska veza između emocionalne prirode i trbuha, što dokazuju i česta povraćanja u stanjima šoka, straha ili snažnih emocija. Vrijede ista pravila kao i u prvoj grupi problema: -zdrav razum i brižljiva lagana upotreba meditacijskog procesa s redukcijom trajanja.

Navest ćemo još jedan rezultat prejake stimulacije. Ljudi postaju previše senzibilni. Čula im rade intenzivnije i sve su njihove reakcije življe. Oni "apsorbiraju" psihička ili fizička stanja ljudi s kojima žive; "široko se otvaraju" mislima i raspoloženjima drugih ljudi. Lijek za ovo nije skraćivanje trajanja meditiranja - ono treba nastaviti prema planu - nego veći mentalni interes za misaoni svijet, za neke teme koje će razvijati mentalnu sposobnost i na taj način centriranje života u glavi, a ne u emocionalnom području. Pažnja fokusirana na život i životne probleme kao i na te neke moćne mentalne okupacije utjecati će na izlječenje. Iz tog razloga mudri će učitelji paralelno s meditiranjem raditi i na tečajevima crtanja i studiranja te na taj način zadržati ravnotežu kod svojih učenika. Zaokružen i harmoničan razvoj uvijek je potreban, a obučeni um uvijek treba pratiti rast duhovnog života.

Postoji i treća kategorija neželjenih rezultata, koju ne bismo smjeli izostaviti. Mnogi učenici meditacije žale se da im je spolni život strahovito stimuliran pa im to zadaje mnoge teškoće. Nailazili smo na takve slučajeve. Ispitivanja će obično pokazati da se radi o učenicima s vrlo jakim animalnom prirodom, s vrlo aktivnim i loše reguliranim spolnim životom, ili onima čije misli su preopterećene seksom čak i ako im je fizički život pod kontrolom. Jaki mentalni kompleks u pogledu seksa je čest, a ljudi koji smatraju lošim vođenje abnormalnog spolnog života ili perverzije, mentalno se bave seksom ili uvijek o njemu razgovaraju i dopuštaju da te misli igraju veliku ulogu u njihovu misaonom životu.

Neki časni ljudi uvjereni su također da celibat mora uvijek pratiti život duha. Zar ne bi moglo biti moguće da se pravi celibat o kojemu govore drevna pravila, zapravo odnosi na stav duše ili spiritualnog čovjeka prema svijetu, tijelu i đavolu kako to kaže Biblija? Zar pravi celibat ne bi mogao značiti naše suzdržavanje od svih pojava zla? To kod jednog čovjeka može značiti apstiniranje od svih seksualnih odnosa da bi sam sebi demonstrirao kontrolu nad svojom animalnom prirodom; u drugom slučaju to može značiti, na primjer, susprezanje od svakog ogovaranja i beskorisnih razgovora. Nema ničeg grješnog u braku, koji je vjerojatno i izlaz za

mnoge koji bi inače vodili neobuzdano aktivan mentalan život, previše vezan za seks. Nepotrebno je, sigurno, ovdje naglašavati da istinski učenik meditiranja u svom životu ne bi smio tolerirati promiskuitet ili nelegalne seksualne odnose. Pripravnik za duhovni život usklađuje se ne samo sa zakonima duhovnog kraljevstva nego i legaliziranim običajima svog doba i vremena. Uređuje, dakle, svoj fizički svakodnevni život tako da svatko prepozna moralnost, poštenje i točnost njegovih izlaganja svijetu. Dom zasnovan na istinskim i sretnim odnosima između muškarca i žene, na međusobnom povjerenju, suradnji i razumijevanju, i u kojem su naglašeni principi spiritualnog življenja, jedna je od osnovnih pomoći koja se u ovom trenutku može pružiti svijetu. Odnos koji se temelji na fizičkoj privlačnosti i zadovoljenju seksualne prirode i čija je osnovna namjera predavanje fizičke prirode animalnim nagonima, loš je i pogrješan. Ako je cilj naših napora demonstriranje Boga imanentnog u formi, ne postoji nivo svijesti koji je bitno više božanski od drugog, a božansko se može izraziti u svim ljudskim odnosima. Ukoliko bračni partneri ne mogu postići iluminaciju i doseći cilj, znači da je nešto pogrješno i da se božansko ne može izraziti bar najednom od nivoa izražavanja; izraženo riječima, to bi moglo zvučati kao svetogrđe, ali će nam omogućiti shvaćanje uzaludnosti ovakvog razmišljanja: Bog je poražen u jednom dijelu svog Kraljevstva.

Naširoko smo razlagali ovu temu, jer mnogo ljudi, osobito muškaraca, smatra da je s početkom meditiranja potrebno pokloniti pažnju animalnoj prirodi. U sebi otkrivaju nekontrolirane želje, a još i fiziološke efekte koji im uzrokuju velike teškoće i obeshrabrenja. Netko može imati velike aspiracije i snažnu potrebu za duhovnim življenjem, a u isto vrijeme ipak ne kontrolirati sve aspekte svoje prirode. Energija koja pritječe za vrijeme meditacije protječe kroz cijeli mehanizam i stimulira cijeli spolni aparat. Uvijek se otkrije i stimulira slaba točka. Lijek za ovu situaciju možemo ovako sažeti: - kontrola misaonog života i potpuna promjena. Intenzivna mentalna zaokupljenost i interes trebaju se preusmjeravati na druge linije od one najmanjeg otpora - seksa. Stalno treba nastojati zadržati dodir s energijom u glavi i omogućiti joj izražavanje u nekoj kreativnoj aktivnosti. Istočnjačko nam učenje kaže da se energija usmjerena u funkcioniranje spolnog života treba podizati do glave i grla, osobito potonjeg, jer je ono središte kreativnog rada. Izraženo rječnikom Zapada, ovo znači da naučimo promijeniti energiju korištenu u prokreativnom procesu ili u seksualnim mislima i upotrijebiti je u djelatnostima kreativnog pisanja, umjetničkog izražavanja ili u izražavanju grupnih aktivnosti. Tendencija modernog doba da oštromislioci i čisto mentalni tipovi izbjegavaju brak i žive u celibatu, može biti demonstracija istinitosti istočnjačkog učenja. Onima koje brine pad nataliteta, to izaziva velike brige. Promjena nikako ne znači smrt aktivnosti ili prestanak funkcioniranja na bilo kojoj razini svijesti u korist višega. Ona podrazumijeva pravilno korištenje različitih aspekata energije gdje god Ja smatra da ih treba upotrijebiti u cilju napredovanja evolucije i pomaganja u provođenju Plana. Um, iluminiran dušom, treba biti nadzorni faktor, a kad mislimo ispravno, živimo ispravno i podižemo sve misli i energije u "Nebeska mjesta", riješit ćemo probleme, pomoću razvoja spiritualne normalnosti, koja je danas krajnje potrebna osobito među aspirantima i učenicima ezoterike.

Možda bi bilo potrebno, prije kraja ovog poglavlja, osvrnuti se i na opasnosti koje prijete mnogima koji poslušaju savjet učitelja da se održe "sjednice radi razvoja". Uči ih se tada kako meditirati usmjereno na neko središte energije, obično solarni pleksus, ponekad srce, a zanimljivo nikad glavu. Meditiranje usmjereno na središte temelji se na zakonu da energija slijedi misao i vodi direktnoj stimulaciji tog središta, a rezultira demonstracijom posebnih

reakcija za koje su odgovorne ove fokusne točke - raspršene u cijelom tijelu. Budući da većina ljudi funkcionira primarno kroz sakupljene energije koje leže ispod dijafragme (seksualne i emocionalne energije), njihova je stimulacija najopasnija. S obzirom na to, zašto riskirati? Zašto ne učimo na tuđem iskustvu? Zašto ne bismo naučili funkcionirati kao duhovni ljudi iz one točke koju orijentalni pisci tako privlačno opisuju kao "prijestolje između očnih obrva", te s tog uzdignutog mjesta kontrolirali sve aspekte niže prirode i voditi dnevni život Božjim putovima?